

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monumenta Paderbornensia

Ferdinand <Paderborn, Bischof, II.>

Lemgoviae, 1714

Manes Ferdinandaei, Sive Lessus Et Lacrumae Parentales ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-8040

MANES
FERDINANDÆI,
SIVE
LESSUS ET LACRUMÆ
PARENTALES

QUAS
è quinario LUGENTIUM fonte collectas

FUNERI
REVERENDISSIMI AC CELSISSIMI
DOMINI,

D. FERDINANDI
EPISCOPI PADERBORNENSIS
& Monasteriensis, Burggravii Strom-
bergensis, S.R.I. Principis, Comitis in Pymont,
Dynastæ in Borkelo, &c.
mærens affundit

PALLAS THEODORIANA
Collegii Societatis JESU Pa-
derbornæ.

*Anno Salutis MDCLXXXIII. Tertio Nonas
Augusti.*

PLANGITE
ANTE
EXEQUIAS
ABNER.
QUONIAM
PRINCEPS
ET
MAXIMUS
CECIDIT HODIE.

2do Regum Cap. 3tio.

LESSUS I. UTRIUSQUE PATRIÆ.

Pupilli facti sumus absque PATRE. T hr. C. 5.

ERgone funereas NEUHUSIA Limina taxos?
 Ergo tuas adolent atra Cupresse faces?
 Ergo Paludatis succedit Præfica tectis?
 Porticibusque nigris carmina nigra canit?
 Heu! video tragica lassatum mole feretrum,
 Quod pulsat querulo Nænia moesta sono.
 Undique funestæ fera mortis oberrat imago,
 Exuviisque suis imperiosa riget.
 Ergone *Fernandum* (lacrymæ permittite vocem)
 Ergone *Fernandum* (vinctæ quid ora stupent?)
 Ergone *Fernandum*, Dominumq; piumq; Parentem
 Abstulit immitti trux Libitina manu?
 Vixit? & atrata squallet *Fernandus* in urna?
 Heu! Pater! (a) heu! animæ portio magna meæ!
 Occidit? Heu nostrum præfenti Funere Funus!
 Occidit? & secum gaudia nostra tulit?
 Occidit? Heu passis moerens *Elegia* capillis;
 Ut Progne querulis ora resolve modis.
 Occidit? & caros video pallefcere *Manes*?
 Depositem cordis cerno rigere mei?
 Tene *Pater* talem Nati spectare relict.
 Cogimur? Heu nostris invida fata bonis!

Illu-

(a) Dicitur Pater Patriæ. Ita Wallius: Diceris & Patriæ quam regis esse Pater.

Illane Frons (b) geminis quæ nuper eburna tiaris?
 Heu! modo lethali frigore pigra stupet?
 Vosne oculos, nostræ quæ sidera bina salutis,
 Clausit in æternum ferrea Parca chaos?
 Illane, (c) quam Latii toties stupuere Quirites,
 Et septem geminis Roma superba jugis;
 Illane (d) quam cupidis mundi Pater auribus hausit
 Magnus *Alexander*, mortua lingua filet?
 Mortua lingua filet? stygiasque tenere sorores,
 Et rigidæ nequirit sistere fila colus?
 Quæ (e) duras etiam potuisset flectere cautes;
 Et quicquid filicum serupea terra parit?
 Heu! nimium cæco Mors debacchata furore!
 Impia! nil sacra tangeris ergo mitra?
 Et furis in Dominos nullo discrimine fasces?
 Nec cohibet falcem Celsa Tiara tuam?
 Aut si cæca furis, primo cur funere mergis,
 Cur rapis æternos qui meruere dies?
 Siceine *Te Princeps* quæ fors modo prospera venit,
 Eripuit, Pylios vivere digne dies?
 Tu Patriæ non ista tuæ promissa dedisti,
 Cum nupsit meritis Bina Tiara comis,

Spes

- (b) Episcopus & Princeps Paderb. & Monaster.
- (c) Princeps latinitatis Romanæ habitus ab Augustino Favorito & tota Humoristarum schola.
- (d) Fabium Chisium Alexandrum 7, sæpe antiquitatum cognitione sæpe historia sæpe Poësi oblectavit, a quo, quod rarum in Germanis & Peregrinis est, inter familiares admissionis intimæ, ad cubiculi Pontificii prærogativam admittus.
- (e) Eloquentia naturalis & artificialis FERDINANDI Principis.

Spes equidem nostras feris extendimus annis,
Idque sacris petiit pinguis acerra focis. (f)
Sed *Fernande* jaces; seros intercipit annos,
Et refecat medias Parca severa preces.
Cernimus atratæ spectacula squallida pompæ,
Cernimus exequias, justa suprema, tuas,
Quoque virens nuper frondebat vertice *Laurus*,
Cernimus illuviem repere taxe tuam.
Quam cito ludenti succedunt nubila Phœbo!
Quam fugiunt celeri gaudia nostra pede!
Nemo diu felix: quæ nunc fors blanda jocatur,
Versa repentinis interit acta malis.
Fortunata (g) fuit, tantoque Parente triumphans
Credidit augustos *Westphalis* ire dies.
Alma quies (h) divesque labor se, Numine misto,
Ubere fundebant lata per arva sinu.
Lætius erectos diffuso vertice ramos
Pandebat Satyris associata Dryas.
E coelo niveis Pietas demissa columbis
Fertile stipabat flore comante solum.
Alma maritabat foecundo foenore terris
(i) Spicigerasque Ceres, accumulabat opes.
Bella procul, scelerumque minæ, ferrique licentis
Et patriis aberat vis inimica bonis.
Tanta sed heu! moriens traxisti gaudia tecum,
Nunc, quo Tu, tumulo gaudia nostra jacent.

(f)

Inge-

(f) Vota & Preces per patriam pro optimo Principe indictæ & habita. (g) Felix patria Ferdinando Principe.

(h) Fertilis patria Ferdinando Principe.

(i) Pax continua sub pacis Principe Ferdinando unde Comirius: *Fernandus Paderæ mitis Regnator amcenæ.*

Ingemit Uda Ceres, (k) inclinatoque capillo
 Deplorat pretium succubuisse suum.
 Macrescunt steriles exangui vertice culmi,
 Et gravidum ponit tristis Arista caput.
 Turba Colona pigro lachrymas aspergit aratro,
 Et queritur Cereris publica damna sua.
 Haerent verba seni, sentit sua fata Juventus,
 Et propiore rogo militis ora stupent.
 Ex æquo fors illa premit: neque simplicis urnam
Principis at cunctos lugubris urna quatit.
 Ah! una Lachesis nos omnes clauderet urna!
 Junctaque cum patriis ossibus ossa forent!
 Quid spirare juvat? rigidam Mors verte bipennem;
 Parti animæ nescit pars superesse sua.
 Felices! tumulo claudi si possumus uno,
 Et tantæ comites si licet esse necis!

LESSUS II.

FAMILIÆ FURSTENBERGICÆ.

Cecidit corona capitis nostri. Thr. 5.

L Una saporiferum disperferat axe papaver,
 Humida rorifluis vecta per astra rotis.
 Cum pavida mentē tremefecit imagine Morpheus,
 Assuetus dubiis ludere vera jocos.
 Mons (a) erat Augusto sinuatus in æthera cono
 Æqualis capiti P'inde superbe tuo;

Aut

(k) Lugere videtur quoque cœlum pluvias a morte Ferdinandi
 continuas hucusque lacrymans.

(a) Fürstenberg, mons Principis merito comparatus cum Parnasso.

Aut qui Pierias lassat mons Cyrrha quadrigas;
 Sed tamen ad latices Nympha padusa tuos.
 Qua socio Lupiæ comitatus Aliso maritat,
 Lætaque cæruleo prata tridente ferit.
 Fons salit in medio vitreis argenteus undis
 Dictus Apollinei Castalis esse chori.
 Scilicet hoc socias potabat (b) Apollo sorores,
 Et sua tingebat sæpius ipse labra.
 Cinxerat hunc densis Laurus Phœbea coronis,
 Nescia solaris lumina ferre facis.
 Hic domus Aonidum, viridi quæ semper in umbra
 Fallebant placidis otia blanda modis.
 Hanc prope declivi stantes in vertice (c) Palma,
 Jactabant virides lata per astra comas.
 (d) Altior una tamen superisque propinquior oris,
 Umbrabat reliquas luxuriante toga.
 Hanc trabeatus honos merito circumdabat ostro,
 Creditus æternas hic posuisse domos.
 Pulchra coronandis sudabat Gloria ramis,
 Frondibus innectens aurea ferta sacris.
 Fixerat hic multo luctatam flore corollam
 Officiis Pietas obsequiosa suis.
 Hanc mihi dum grata pingit caligine Morpheus,
 Et prope delicias mens liquefacta natat:

(f 2) En

- (b) Familia Fürstenbergica virorum eruditissimorum parens: qualis Wolfgangus magni magisterii in Borussia Administrator, & Ordinis Teutonici per Germaniam & Italiam Magnus Magister. Qualis Theodorus Episcopus & Princeps Paderborn. Qualis Fridericus, Hermannus, Wennemar Casparus & alii, omnes hodie dum Prælati, unde de domo Fürstenbergica Comirius: - illa coronis Implicitas lauros, & frondes mitis Oliva, Non semel est mirata suis inserpere ramis.
- (c) Fratres, Sorores, Nepotes, ac Neptes Ferdinandi Principis.
- (d) Princeps Ferdinandus gloriosa per orbem fama Illustrissimus.

En tibi *Fernandi* gravido de cortice nomen
 Sculpsit inaurato Gloria iusta stylo.
 Ut vidi, ut stupui, sensimque stupore solutus
 [Ut rediit voci reddita lingua suæ]
 Crescat, & æterno, geminabam, *Palma* virore,
 Crescat io! latas trudat in astra comas.
 Crescat io! pluviasque supra se porrigat ædes,
 Nimborumque truces, lurida regna, domos.
 Vincat Hyperboreos, fidus glaciale, Triones,
 Nullus ubi virus sibilet ore Draco.
 Nullus ubi mœstam resupinet Aquarius urnam,
 Scorpius aut crudæ spicula mortis alat,
 Nullus ubi sævum succendat Oriona livor,
 Sive Cleonææ concitet arma feræ,
 Tot pariat fructus, quot parturit illa corollas;
 Crescat, & hanc supero nectare potet Eos.
 Hæc ego vota dabam: Sed quam variabilis aura est!
 Gratia quam sortis nulla, nec ulla fides!
 Cerno repente polos crebro mugire tumultu,
 Fulgura densatis ire coacta minis.
 Obruit informem spissatis nubibus orbem,
 Totus & in lachrymas fusus Olympus abit.
 Tunc vero quantis arserunt pectora curis!
 Excidit, Heu, misero vox animusque mihi.
 Sed, [prò fata Deum] stygiis [e] mox profilit umbris
 Sanguineum quatiens ossæ larva caput.
 Heu funesta ruit, celsò qua culmine surgit
 Et vibrat æthereas *Palma* beata comas;

Sacri-

(e) Primo tentatur morbis.

Sacrilegamque simul plantæ Dea lurida falcem
 Injicit extremam ferre parata necem.
 Clamabam: quo cæca ruis? sic partus honoris
 Occidet ante suum præcoce clade diem?
 Verte precor sicam, funestam verte bipennem:
 Vilior, haud renuo, planta resecta cadat.
 Heu dolor! illa minax repetitos duplicat ietus,
 Et Divum tragico funere mergit opus: [f]
 Gloria moesta fugit, ritu lacerata furentis,
 Insolabilibus plangere certa modis.
 Palma [g] minor lacrymas laxato cortice fundit,
 Vertice cumque suo se periisse putat.
 Non sic Heliadum ploravit sylvæ fororum,
 Ad fratris cineres sævaque busta sui.
 Sic Dodonææ nequierunt plangere quercus,
 Exscidit ut sacrum barbara sica nemus.
 Has ego dum lacrymas lacrymis contemplor ob-
 ortis,
 Mens mihi discusso plena sopore reedit.
 Non tamen heu! vana me ludit imagine Morpheus,
 Delituit ficto schemate triste nefas.
 Eheu instabilis momenta fugacia vitæ!
 Gaudia quam celeri stantque caduntque mora!
 Fürstenbergiacæ [quid non mors improba tentas!]
 Fernandum video, spem cecidisse domûs.
 Augustam video de Principe culmine [h] palmam
 Præproperæ nimium succubuisse neci.

(f 3)

Audio

(f) Quibus tandem succumbit.

(g) Cognatio lugens.

(h) Von Fürstenberg.

Audio plangentis lugubria carmina *Stirpis*,
 Quæ querulo dictat mixtus amore dolor:
 Sic [i] *Domina trabs magna domûs*? sic gloria gentis?
 Sic *capitis cecidit celsa corona mei*?
 Credideram, *Fernande*, meos tibi semper honores;
 Et tu spem medio flore, decusque rapis?
 Quod Libitina ferox, quod te male Numen adigit
 Tam volucris columen rumpere sine meum?
 Heu male fit vobis, tetricæ, mala Numina, Parcæ,
 Quæ rapitis cari quidquid is orbis habet.
 Heu vixisse iuvat: Tecum comitamur in urnam,
 Nolumus & fatis nos superesse tuis.
 Quin morimur tecum? Fratris Phætonias um-
 bram
 Dicitur ad stygios esse secuta lacus.
 Sed neque Pelides media sub morte reliquit
 Actoriden; similem maluit ultro necem.
 Pyriouthm Theseus inum comitatus in orcum est,
 Nec potuit carum destituisse latus.
 Dum Nisum rapuit Rutulorum barbarus ensis.
 Euryalum nequirit vita tenere suum.
 [k] Siste tamen generosa domus, ne cede dolori,
Ferdinandeam fas reparare vicem.
 Plurimus in vobis semper *Fernandus* avorum
 Et decus, & vestræ Gloria stirpis erit.
 Constant magna sibi: clara de gente nepotes
 Statis adhuc, dignæ posteritatis honos.

LES-

(i) Insigne illustrissimæ familiæ trabs duplex.

(k) Omen Poëtæ.

LESSUS III. RELIGIONIS.

*Quomodo cecidit potens, qui saluum faciebat popu-
lum! l. s. Mac. c. 9.*

ERgone post tragicos, tam tristia funera, casus
 Relligio! fatis defuit ille tuis?
 Ut tanto Libitina ferox te tangeret ictu?
 Et raperet solem præcoce nocte tuum?
 Heu mihi! Relligio! quantæ tibi gloria lucis,
 Occidit in cæcum, non revocanda, chaos!
 Scilicet, hinc pullo cælum modo plangit amictu,
 Astraque sunt lacrymis pene sepulta suis.
 Hinc [a] est, cûr gelida Boreæ sub parte Triones
 Aspergant rapido flumina tanta mari,
 Hinc Ariadna comis niveos subducit honores,
 Et flens Arctophylax languida plaustra rigat,
 Andromedeque nigro plorat circumdata peplo,
 Et lacerat mæstos Cassiopeja sinus.
 Hinc Lyra funereo concentus carmine turbat,
 Et tremulo tristis gutture plangit Olor.
 Hinc prope se flentem turbatus Persea spectat
 Pegafus, & guttis grandibus ora quatit.
 Omnia pallefcunt tantis cum *Manibus* astra,
 Deplorantque suum succubuisse jubar.
 Ibas, laurigeris nuper subvecta quadrigis,
 Lambebat Dominas Hæresis atra rotas.

Ibas

[a] Signa cœlestia siderum septentrionalium lugentia, Ferdinandum
 Principem, per quem in septentrione illustrata per Apostolicas
 missiones Religio.

Ibas, (b) Amisius virides qua plurimus agros
 Impetit, & crebro flumine prata secat.
 Ibas, (c) qua coluit loca fœta palustribus undis
 Bruçterus, & Vari rapta tropæa tulit.
 Cæsareis domitos Carolus qua Saxonas [d] armis
 Compulit augusto subdere colla jugo.
 Qua se Martigenis [e] Nassavia nota Sicambris
 Erigit, eductis celsa sub astra jugis.
 Non tibi, quæ gelido [f] Norvvegia subdita plauistro;
 Non tibi neçtebat Juttia cruda moras.
 Ibas, qua fugiens ripis spumantibus [g] Albis
 Cœruleo credit flumina vasta Patri.
 Cuspide [h] Lubecam Tethys qua torva flagellat,
 Et tumido Nereus Balthicus ore ferit.
 O quoties fractis ibat tibi cornibus [i] Indus,
 Et Ganges domitis plaudere visus aquis!
 Non tibi substructos claudebat in æthera muros,
 Quamlibet æratis Sinica clausa feris.
 Nunc, Heu! erepto cecidit tua gloria sole,
 Ut rosa, cum Phœbo deficiente cadit.
 Fallor? an ad tumulum canos turbata capillos;
 Exsuccisque sedet pallida Diva genis?
 Audio, funeream perfundit fletibus urnam,
 Lugubribus plangens pectora sæpe modis:
 Ergone terribili late grassata flagello
 Sic piceas quassat trux Libitina faces?
 Ut caligantes solem mihi trudat in umbras,
 Qua fur vos habitat nox inamœna specus?

Heu

[b] Missio apostolica ad Amasim.

[c] Missio apostolica per Dicecesin Paderb. & Embsland.

[d] Missio apostolica ad Visurgim & alibi per Saxoniam inferiorem;

[e] Missiones per Nassaviam.

[f] In Norwegia, Fridericopoli in Juttia.

[g] Hamburgi & Gliicstadii ad Albim.

[h] Missio apostolica Lübecensis.

[i] Missio apostolica ad Indos, & extremos sinus, fundata 8. personis.

Heu mihi! quot terfa nigredine templa, [k] quot aræ
Fulgebant radiis, Maxime Phœbe, tuis!

Quot nova libratis ibant in sidera conis,

Quæ vel Atlanteo templa tremenda jugo,
Sed leviora queror Patriæ dispendia lucis.

Ah! nequit is simplex, qui nocet esse dolor.

Eheu! (l) Angaricis quod montibus occidit astrum,

Quod tibi Saxonici Nympha dolenda soli!

Heu quantum dilecta tibi (m) Nassavia lumen

Occidit! Heu quantum Frisia cara tibi!

Cana videbatur pietasque fidesque redire,

Et male neglectis reddita cura sacris;

Et, veluti roseum cum Cynthus exeret ostrum,

Cogit in assuetos lurida Monstra specus,

Sic dudum stygio quæ venerat Hæresis antro,

Ad *Fernandeum* cedere visa jubar.

Jamque calecebat tanto sub lumine Sina,

Tot desideriiis Sina petita meis!

Nunc moreris pariterque tuo cum funere condis,

Heu dolor! Heu! vitæ pignora cara meæ.

(g)

LFSSUS

[k] Reparata templa, & altaria, exstructa nova. Templum parœcia in Tudorp. Templum parœcia in Oberenkircken Furstenbergiorum Dynastia, ibidem Sacellum gentilitium SS. Philip. & Jacobi Templum Bultorffianum ara maxima & porticu ornatum. In Graffschafft templum Ordin. S. Bened. ara maxima & novis in utroque latere positis exornatum aris. In Marien-Münster templum Ord. S. Bened. novo fornice & aris. PP. Francisc. de Obs. templum cum cœnobio e fundamentis exstruxit, in urbe Paderb. Ibid. a fundamentis posuit PP. Capuc. templum. Ibid. novum & augustum opus molitur PP. Soc. JESU. Neuhusii templum a fundamentis exstruxit. In Cörbeke collapsum restituit. In Lichtenow incendio deformatum S. Crucis templum exstruxit. In Altenbeca S. Ph. Nereo sacell. ex voto positum perfecit. Sacellum S. Annæ exstruxit in Ammeru. In Siddeffen Sacellum S. Agathæ, Warburgi sacell. S. Erasmi ibid. cœnobium PP. Præd. restituit.

[l] Angaria patria missione Apostolica aliisque favoribus instructa.

[m] Uti Frisia & Nassavia missione apostolica,

LESSUS IV. MUSARUM RAPTO APOLLINE.

Versus est in luctum chorus noster. Thr. 5.

A Onidum lugete chori, sumptaque cupressu
Demite turbatis laurea ferta comis,
Quales vos memorant Thracum planxisse per agros,
Cum tumultum nati fleret Apollo sui,
Omnes funerea redimitæ tempora fronde,
Funeris ad tristes appropriate rogos.
Heu! quantum rapuit non exorabile fatum
Præsidium (a) vestri, delictumque gregis!
Occidit Ausoniæ trabeatus Apollo camcænæ;
Occidit Arctoæ gloria prima lyræ.
Illa caledonios super exaudita recessus;
Quæ nequirit spatiis, (b) Belgica, stare tuis,
Illa per Hesperias fundens sua barbita terras,
Occidit; & tumulto condita musa jacet.
Cujus in augusto laurique mitraque coibant
Vertice, perpetuo muta sopore tacet.
Ah tacet, ah tragica recubat *Fernandus* in urna!
Fernandus, clari quanta ruina chori!
Ah tacet, en picea dependent barbita taxo,
Barbita, quæ digitis, mors temerata, tuis.
Heu mihi! qua geminas jaculatur Cynthius umbras,
Cunctaque qua surgunt fidera, cuncta cadunt.
Heu mihi! qua cancri chelis subjecta Syene.
Sistit Apollineas ultima meta rotas.
Huc citharæ penetravit honos, tantumque videre
Sæpius optavit quælibet ora decus.
Nunc, *Fernande*, files, muta compositus in urna;
Suada jacet riguis desuper uda genis,

Plan-

(a) Excellens Poëseos scientia.

(b) Per Belgium a Poëtis variis laudata.

Plangite Pierides citharamque aptate dolori,
 Atraque funereo dicite verba die.
 Heu! video, Pindi jam tristia tecta cientur,
 Et Domini fulcit Musa rigentis onus;
 Fulcit, & ingenti tundit præcordia planctu,
 Et putat, hoc, funus, funere, ferre suum.
 Cerno præit tragicos induta Thalia (c) cothurnos,
 Squallida diffusis mœsta per ora comis.
 Hinc sequitur claroque ferit plangore lacertos,
 Et societ lacrymas Musa, (d) Ruæ, tua.
 Inde Fatifcenti mœrens Elegëia passu
 (e) Commirii, sensu deficiente gemit.
 Nænia (f) Frizonis tristes hinc scissa capillos
 Immodico nimium busta dolore quatit.
 Hinc feretro lacrymas asperfit mœsta (g) Rapini
 Melpomene, similes ferre parata rogos,
 (h) Francius hinc atra velatus tempora Myrto
 Funeræ tendit tristia fila lyræ.
 Inde coronatus Dirçæi carminis ales
 Perreries, laurum damnat & artis Ebur.
 (i) Audio, jam caros inclamat Pallida Manes
 Pieris, ah! luctus nescia ferre suos.
 Sic miseranda jaces? uno sic cuncta recedunt
 Turbine, Musarum sic decus omne rapis?
 Heu non Aonides hoc speravère sorores,
 Cum (k) capiti lauros implicuère tuo.
 Cum calami jus omne sui transcripsit Apollo,
 Palladiique ducem maluit esse chori.
 Sic properata fugis duræ per funera mortis?
 Irrita sic Phœbi vota que spemque facis?

(g 2)

Sic

(c) Nomina Poetarum Ferd. Principi Mæcenati optimo sua opera dedicantium.
 (d) Ruæus Poësin Dramaticam panegyricos, & symbola Heroica. (e) Commirius
 lib. 3. partim Heroicos, partim Lyricos, partim Elegos. (f) Varios Tomos Frizon.
 (g) Rapius lib. sex florum, herb. arb. (h) Francius varios Heroidum lib. panegyricos & elegiacos. (i) Perreries varia opera. (k) Nobilissimi Poëtæ Itali, quales Natalis, Rondininus, Alexander, Pollinus, Augustinus Favoritus Ferdinando Principatum detulère.

Sic *Fernande*, jaces? lacrymataque plectra recondis?
 Plectra per Aufonias deproperata fides?
 Quis per Cecropias ibat Te suavius artes?
 Seu Tibi testudo, seu Tibi tacta chelys:
 Te quoties crispante lyram, per Phocidis agros
 Castalios vidi subfiliisse lacus.
 Admirata tuos quoties Acheloïa cantus
 Audiit, & grata barbyton aure bibit!
 Dum præceps Aonio rapidis decurreret undis,
 Ad cytharam presso sæpe tridente stetit,
 Hæsit sæpe (l) Tiberis, fulvaque reclinis in urna,
 Flumina præcepit lentius ire sua.
 Saxofos quoties inclinas Rhetia montes
 Complofis cecinit gaudia festa jugis!
 Et quoties scopulis ibant plaudentibus Alpes,
 Dextera cum niveum sollicitabat ebur.
 At neque sola tenes auritas Rhetia rupes,
 Tu neque mirantes Albula solus aquas.
 O quoties *Fernande*, tua testudine capta
 Constitit Angarici patria terra soli.
 O quoties avidis (m) Rhenus Pater auribus hausit,
 Et quoties numeros Padera Nympha tuos!
 Attonita quoties scissis e fluctibus aure
 Audiit Aonios consonus Alpha modos!
 Unus eras, qui cuncta dares, non Thracius Orpheus
 Suavius immitem crimine flexit Hebrum;
 Aut celeres blando remoratus pectine sylvas
 Detinuit Dryadum, saxea regna, domus.
 Et moreris? fera mors! uno quod discidit ictu!
 Pierides tantum quod potuere nefas?
 Quod soboles dilecta Jovi? quo numine læso
 Tam grandis culpæ credimur esse reæ?
 Et moreris? cur Phœbe tuos incidis honores?
 Et leve nos, genitor, deseruisse putas?

Ergone

(l) Cum applausu Cardinalium sæpe Ferdinandi Poësis excepta & per Italiae fines commendata. (m) Musis Coloniae aspirantibus in familiaritatem venit Fabii Chiffii Nuntii Apostolici post Pontificis Maximi Princeps Ferdin.

Ergone rupisti longæva silentia Cyrrhæ;
 Ut seneant subito squallida plectra situ?
 Invia vix nobis Aganippidos antra recludis
 Et moreris? laurum taxa ferta premunt?
 Heu Libitina ferox! Heu cur festina nocendi
 Præcipitas rigidas, stamina læva, colos?
 Cyrrha vale, Phœbique domus, non Phocidos amnis,
 Non levet ipsa meam Castalis unda fitim.

LESSUS V. FLUVIORUM

Per Monumenta Celsissimi FERDI-
 NANDI Principis illustratorum.

Fluvius desolabitur & deficient flumina. Isaiæ 19.

HEu mihi (a) padericæ nigra cur *Najades* alga
 Cur pavido plangit Cœrula Nympha vado?

Cur ululante fremit per stagna liquentia fluctu

(b) *Paderis*, & lacrymis exarat ora suis.

Cur circumfusus spargens suspiria campis,

Littora confuso radit (c) *Aliso* pede?

Fallor? an (d) *Amisus* spumantia pectora musco

Verberat? & rauco terga tridente ferit.

Fallor? an impexo serpens per jugera mento

(e) *Luppia* plangentes triste flagellat aquas?

An ferruginea velatus fronde (f) *Visurgis*

Illidit querulis cornua torva petris!

Quælibet atrato *Nais* lacrymatur amictu,

(g) *Fons resonus*, luteas nunc bibit ater aquas.

(g 3)

Qui

- (a) Fontes & fluvii paderici a Celsissimo FERDINANDO Princ. monumentis illustrati lugent non secus ac olim cum Francorum & Romanorum cladibus sæpe funestati.
 (b) Padera lugens. (c) Aliso vulgo Alma fluvii nomen & Castellum quod contra Sicambros Nero Claudius Drusus ad Luppia & Almæ confluens posuit ira Vellejus Patere. l.2. Tacitus lib.2. (d) Amisus fluvius Roman. notissimus Dicec. Paderb.
 (e) Luppia fluvius Dicec. Paderb. (f) Visurgis fluvius lambens Dicec. Paderb.
 (g) Fons resonus vulgo *Vulberborn* Dicec. Paderb. mira natura præditus & frequentibus Principum virorum convivii & excubiis celebratus.

Qui nuper niveis ibat CrySTALLINUS undis
 Fletibus urna crepat pene sepulta suis.
 Castalio (b) *Padulus* nuper qui purior auro
 Vincebat latices fons *Arethusa* tuos,
 Heu mihi! quis subitos feralis turbo dolores
 Asperat, & lacrymas Hospita Nympha tuas?
 Gallica num rursus lymphas ad prælia cogunt
 Agmina? num rursus Francica signa volant?
 Rursus ab edomito (i) *Pipinus* Saxone clarus
 Inficit attonitas cæde *Visurgis* aquas?
 (k) *Luppia* num rursus cladis monumenta latinæ
 Imperii volvit nobile pignus, aves?
 Aut iterum (l) *Warnam* germano sanguine tingit
Carolus Austrasiæ terror amorque suæ!
 (m) *Quinctilius* stygiis *Varus* redivivus ab umbris
 Flectit in *Arminium* bella cruenta Ducem?
Amisique lacus fusa legione colorat
 Stratus ab auspiciis, Marsæ superbe, tuis?
 An *Vari* ulturus Cæsar Germanicus (n) umbram
 Strage tua *Sennam Bructere* cæse notat?
 Anne (o) Sicamber atrox sumptis truculentior armis,
 Reliquias *Drusi* sacrat *Aliso* tibi?
 Heu mihi? cur piceam spargentes fletibus urnam
 Najades insolitis plangitis ora modis?
 Fallor? an e querulis affibilat aura lapillis,
 Aura repentini nuncia dura mali?
 (p) *Te Fernande* Pater, te flumina mœsta requirunt,
 Ad citharam steterant quæ rediviva tuam.

Audio

(b) Fons *Padulus* ante *Neuhuf*. Principum *Paderborn*. sedem. (i) *Pipinus* Franco-
 rum Rex ad *Visurgim* Saxones fudit, ita *Annales* Francici apud *Reuberum*.
 (k) ad *Luppiam* Rom. exercitus ad interuentionem deletus est. (l) Ad *Warnæ* &
Visurgis confluentes iterum *Carolus* Saxones cecidit. *Regino* aliique Francici Scri-
 ptores. (m) *Varus* cum exercitu integro Romanorum ab *Arminio* & *Marsis* inter
Amasis & *Luppia* fontes cæsus. Ita *Cuspinianus* in vitis *Cæs.* in *Oct. Aug.* (n) *Bru-*
cteros hodie *Delbrugios* Germanicus Cæsar *Varianæ* cladis ultor *Amisum* inter &
Luppiam cecidit. Ita *Anna*, Franc. I. c. 6. (o) *Sicambri* *Drusi* exercitum ad *Ali-*
sonis confluentes varia clade affligerunt, ita *Cluverius* l. 3. antiquit. Germ. cap. 9.
 (p) Dicitur *Ferdinandus* Pater: eruit enim fluyios hos ex squallore tuo per Mou-
 nenta Carminibus elangentissimis illustrata.

Audio succentis jam dividit ora querelis
Paderis, a magno maxima Nympha (q) pado.
 Ergo (r) tot hospitii Regum memoranda tot armis
 (s) Consiliisque fui, *Carole*, digna tuis?
 Ergo (t) ter Augustum merui spectare *Leonem*,
 Pontificisque sacros lambere prona pedes?
 Ergone tot licuit Comitia cernere Regum
 (u) Fixaque liminibus Francica signa meis?
 (vv) Ergo tuos licuit *Cunigunda* videre triumphos,
 Cum caperent castæ regia ferta comæ?
 Nunc indigna fui tantum retinere parentem,
 Cui mea splendorem debuit urna suum?
 Heu dolor; heu media dum flebilis amnis in urbe
 Fluxerit in media lugubris urbe gemam.
 Fumabunt calido suspiria mœsta dolore,
 Dum labyrinthæo prata secabo pede.
 Hæc eadem querulo trepidus respondet ab antro,
Amisus centum lapsus in æquor aquis:
 Ergone nunc pigra cogor squallere sub alga,
 Et piceo fluctus deglomerare vado?
 Hæc ego [(x) cum puros puro mihi marmore nuper
 Eliceres latices] non tibi vota tuli.
 Tunc equidem seros meritis pro talibus annos
 Et Pylios vovi tempora cana dies:
 Crescite *Fernando*, sic crescite sæcula, dixi,
 Aucta velut nostræ gloria crescit aquæ.
 Nunc tamen heu! diræ, Crudelia Numina, Parcæ!
 Occidis, & nostras spesque decusque rapis!
 Reddite *Fernandum*, mihi reddite fata Parentem,
 Invida *Fernandum* mors mihi redde meum.

Sic

(q) Ducit Padera nomen a Pado. (r) Paderam nobilitant, Imperatorum Regum
 Germaniæ & Franciæ hospitia. (s) Comitia Caroli M. ita Eginardus in vita Ca-
 roli Magni (t) Hospitium Leonis Pontificis Maximi, ita annales Fuldenf.
 (u) Francorum conventus, & castrorum metationes. (vv) Imperatoria S. Cu-
 nigundis inauguratio. Ita Browerus in vita S. Meinwerci. (x) Amisii fontes an-
 te arenis neglectim profuscentes, a Ferdinando Principe exciso e lapide, margine
 ornati.

Sic ait, & vultus Taurini cornua frangit,
 Nescius ingentis ferre doloris onus.
 Non aliter priscais memorandus *Aliso* Cheruscis
 Nec semel Aufonio clarus ab hoste gemit;
 Et modo *Fernandum* [raptos sibi questus amores]
Fernandi repetit nunc sacra busta sui.
 Sic quoque qui domiti pudibundus sanguine *Vari*
Luppia Romuleis casta revisit aquis,
Ferdinande tuis inclamat pallidus umbris,
 Pumicibusque cavis pectora mœsta ferit,
 (y) Qualis ab amissa Cæsar legione citavit
 Sæpius inferias, *Vare* cruenta, tuas;
 Liminibusque domûs vultus illifit apertos,
Vare, refer, geminans, agmina, *Vare*, refer.
 Redde triumphatas Marsò victore volucres,
 Redde Quirinales, rapta tropæa, notas.
 Impar sæpe suo sic ingemit ille dolori
 Jam te, jamque tuæ plectra vocando lyræ;
 Quique (z) Padus multo dederat lenimina morbo
 Et medica febrim sæpe levarat ope;
 Dat lacrymas diræ solatia frigida mortis
 Dat lacrymas, cineri, justa suprema, tuo.

(y) Nuntiata Vari clade adeo consternatum ferunt Augustum, ut continuos menses barba capilloque neglecto caput interdum foribus illideret vociferans, Vare Quintili legiones redde. Ita Vellejus, Tacitus, Suetonius, aliique. (z) Aqua fontis Paduli in febris ardoribus aliquando recreatus fuit Princeps Ferdinandus.

Totam hanc rem per *Monumenta illustravit Celsissimus Princeps FERDINANDUS, & post-huma historia reddet.*

FINIS.

